

Г.В. УМАНЦІВ*

(Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна)

І.К. МАРТИНІВ**

(Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна)

Обліково-аналітичне забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності

Активізація інноваційної діяльності на підприємствах суттєво впливає на збільшення їх доходів завдяки налагодженню ефективного процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Реалізація підприємствами проектів у сфері інноваційної діяльності з притаманними їй ознаками, що відрізняються від традиційного виробництва, обумовлює виникнення нових об'єктів обліку, пов'язаних з комерціалізацією об'єктів інтелектуальної власності. Економіко-правова природа комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності потребує її науково обґрунтованої ідентифікації як об'єкта обліку з метою підвищення рівня адекватності та транспарентності інформаційного забезпечення управління господарськими процесами підприємства. Метою дослідження є розробка системи обліково-аналітичного забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, що дозволить генерувати управлінські рішення щодо реалізації бізнес-проектів у сфері інноваційної діяльності. Ґрунтуючись на положеннях парадигми бухгалтерського обліку встановлено, що комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності є самостійним об'єктом обліку. Аналіз концептуального розвитку методології бухгалтерського обліку дозволив сформулювати власне визначення обліково-аналітичного забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Встановлено, що процес комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності як самостійний об'єкт обліку вимагає розробки системи обліково-аналітичного забезпечення, яка дозволить генерувати управлінські рішення щодо реалізації бізнес-проектів у сфері інноваційної діяльності. Розроблено комплексну обліково-аналітичну систему комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, в основу якої покладено системно-орієнтований підхід, що базується на взаємозв'язку та ієрархії елементів підсистем обліку й аналізу, формує підґрунтя для розробки організаційно-методичних засад обліку та аналізу об'єктів інтелектуальної власності, залучених в економічний оборот.

Ключові слова: інтелектуальна власність, інноваційна діяльність, комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності, стратегія комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, обліково-аналітичне забезпечення.

DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-3\(85\)-55-61](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-3(85)-55-61)

G. V. UMANTSIV

(Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine)

I. K. MARTYNIV

(Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine)

Accounting and Analytical Support of the Intellectual Property Objects Commercialization

Activation of innovative activity at enterprise significantly influences the increase of its income by organization an effective process of the intellectual property objects commercialization. The fulfillment of innovative projects by the enterprises, which are not the traditional production, causes the emergence of new accounting objects related to the intellectual property objects commercialization. The economic and legal nature of the intellectual property objects commercialization requires its scientifically substantiated identification as the accounting object in order to increase the level of adequacy and transparency of information support for managing the business processes of the enterprise.

* Уманців Галина Вікторівна, доцент кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету (м. Київ), кандидат економічних наук, доцент.

** Мартинів Ірина Костянтинівна, молодший науковий співробітник Науково-дослідної частини Київського національного торговельно-економічного університету (м. Київ), кандидат економічних наук.

The purpose of the article is to develop the system of accounting and analytical support for the intellectual property objects commercialization, which will allow to generate managerial decisions on the implementation of business projects in the sphere of innovative activity. Based on the accounting paradigm, it was established that the commercialization of intellectual property is an independent accounting object. The analysis of the conceptual principles of development of accounting methodology allowed us to formulate author's definition of accounting and analytical support for the intellectual property objects commercialization. It was proved that the process of commercialization of intellectual property as an independent accounting object requires the development of a system of accounting and analytical support that will allow to generate managerial decisions on the implementation of business projects in the field of innovation. The complex accounting and analytical system of the intellectual property objects commercialization is based on the system-oriented approach, which involves the interconnection and hierarchy of elements of accounting and analysis subsystems. Provided in the article provisions forms the basis for the development of organizational and methodological principles of accounting and analysis of intellectual property objects involved in economic turnover.

Keywords: *intellectual property, innovative activity, intellectual property objects commercialization, strategy of intellectual property objects commercialization, accounting and analytical support.*

Постановка проблеми. Активізація інноваційної діяльності на підприємствах суттєво впливає на збільшення їх доходів, що стає можливим завдяки налагодженню ефективного процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності (далі – ОІВ). За даними досліджень PwC доходи компаній, які виділяють понад 25 % своїх R&D-бюджетів на програмне забезпечення, ростуть швидше, ніж у ключових конкурентів, які виділяють на це меншу частину бюджетів розвитку [29]. З тих, хто реінвестує понад 15 % доходів, більшість з них (40 %) займаються проривними інноваціями [28]. Реалізація підприємствами проектів у сфері інноваційної діяльності з притаманними їй ознаками, що відрізняються від традиційного виробництва, обумовлює виникнення нових об'єктів обліку, пов'язаних з комерціалізацією ОІВ. Економіко-правова природа комерціалізації ОІВ потребує її науково обґрунтованої ідентифікації як об'єкта обліку з метою підвищення рівня адекватності та транспарентності інформаційного забезпечення управління господарськими процесами підприємства. Досягнення вказаних цілей можливе шляхом вдосконалення теоретичного підґрунтя, практичного інструментарію та методичних підходів до обліково-аналітичного забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності як цілісного процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження концептуальних засад формування обліково-аналітичного забезпечення на вітчизняних підприємствах знаходять своє відображення у наукових працях таких вчених, як Г.В. Брик [5], В.М. Дідух [7], В.М. Жук [9], А.Г. Загородній [10], Т.Г. Камінська [12], М.В. Корягін [13], С.В. Лабунська [14], І.С. Левик [15], В.К. Макарович [16], Л.В. Нападовська [21], А.А. Пилипенко [17], С.В. Сирцева [19], В.Є. Швець [22], В.С. Шелест [23], А.М. Штангрет [26]. Водночас зазначений доробок стосується певних об'єктів або процесів, пов'язаних з використанням ОІВ, проте комплексні дослідження проблем обліку та аналізу комерціалізації ОІВ як цілісного процесу відсутні. Фрагментарність та дискусійність теоретичних та методичних положень концептуалізації процесу комерціалізації ОІВ

зумовлюють виникнення нових питань та підкреслюють необхідність розробки комплексного підходу до побудови обліково-аналітичної системи зазначеного процесу, яка уможливує надання достовірної та своєчасної інформації зацікавленим користувачам.

Метою дослідження є розробка системи обліково-аналітичного забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, що дозволить генерувати управлінські рішення щодо реалізації бізнес-проектів у сфері інноваційної діяльності.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові методи проведення комплексних економічних досліджень, концептуальні засади теорії інтелектуальної власності, фундаментальні та прикладні положення теорії обліку та аналізу, а також методи наукового пізнання – аналіз, синтез, дедукцію та індукцію.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зростання кількості об'єктів інтелектуальної власності та учасників економіко-правових відносин щодо їх ринкового залучення до господарського обігу свідчать, що питання комерціалізації інтелектуальної власності є актуальними та підлягають науковому дослідженню. Науковці пропонують різні підходи до визначення комерціалізації, що, в свою чергу, передбачає варіантність методології дослідження її економічного змісту. Найбільш поширеним є процесний підхід, згідно якого комерціалізація розглядається як процес створення та впровадження в ринковий оборот об'єктів інтелектуальної власності, що забезпечує отримання прибутку, зростання капіталізації підприємства, набуття конкурентних переваг та інших економічних вигод [11, с. 253].

Дослідження комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності як процесу, вимагає певної адаптації існуючої методики обліку та аналізу господарських операцій на підприємстві в контексті появи нових об'єктів. Як зазначає Ф.Ф. Бутинець, об'єктами бухгалтерського обліку є явища і процеси, що мають відношення до діяльності підприємства, виражені за допомогою грошового вимірника та зафіксовані в первинних документах [6]. Водночас, Л.М. Братчук наголошує на тому, що об'єктами обліку є кількісні та якісні параметри реальних

Бухгалтерський облік

процесів і явищ господарської діяльності, які відображаються в системі бухгалтерського обліку з урахуванням інформаційних запитів [4, с. 65].

Встановлено, що предметом бухгалтерського обліку є господарська діяльність підприємств з фінансової точки зору, тобто не сама господарська діяльність та її окремі господарські операції у фізичному розумінні, а вартісна оцінка змін структури та розмірів ресурсів, прибутку, статутного капіталу, заборгованості в результаті господарської операції, об'єктом – господарські засоби, джерела їх утворення, господарські процеси та їх результати. Дійти такого висновку дозволив аналіз досліджень М.С. Пушкара [18], Т.М. Сльозко [20], М.М. Шигун [24], В.А. Шпака [25].

Враховуючи вищезазначене, по відношенню до підприємств, які здійснюють інноваційну діяльність та мають інтелектуальну власність, процес її комерціалізації слід розглядати як окремий об'єкт обліку.

Згідно із статтею 1 Закону України «Про інноваційну діяльність» інноваційною діяльністю є діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [3]. Більш розширене визначення трактування інноваційної діяльності наведене у статті 3 Закону України «Про інвестиційну діяльність», згідно з яким інноваційною діяльністю є сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» з метою отримання комерційного та/або соціального ефекту, які здійснюються шляхом реалізації інвестицій, вкладених в об'єкти інноваційної діяльності. Водночас згідно із статтею 1 Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) та/або досягається соціальний та екологічний ефект [2].

В бухгалтерському обліку відповідно до НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», інвестиційна діяльність визначається як придбання та реалізація тих необоротних активів підприємства, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів (тобто не є короткостроковими високоліквідними фінансовими інвестиціями, які вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначними ризиками зміни вартості). Водночас у цьому Положенні також зазначено, що операційною діяльністю є основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою. При цьому основна діяльність – операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції, що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу [1].

Аналіз практики комерційного використання суб'єктами господарювання результатів інтелектуальної діяльності свідчить, що процес комерціалізації може бути як основною, так і іншою діяльністю. У зв'язку з цим, для підприємств, що здійснюють комерціалізацію об'єктів інтелектуальної власності, під час формування облікової політики необхідно враховувати такі фактори, як обрана стратегія комерціалізації на підприємстві, належність комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності до основної чи іншої діяльності, вид об'єкта інтелектуальної власності, що підлягає комерціалізації.

Управління процесом комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності вимагає розробки системи обліково-аналітичного забезпечення, яка дозволить генерувати управлінські рішення щодо реалізації бізнес-проектів у сфері інноваційної діяльності.

Дослідження сутності обліково-аналітичного забезпечення з позиції концептуального розвитку методології бухгалтерського обліку належать таким видатним вченим, як В.М. Жуку [9], А.Г. Загородньому [10], Т.Г. Камінській [12], М.В. Корягіну [13], І.С. Левик [15], Л.В. Нападовській [21], А.А. Пилипенку [17], С.В. Сирцевій [19], В.Є. Швецю [22], А.М. Штангрет [26]. Аналіз підходів цих науковців дозволив встановити, що обліково-аналітичне забезпечення розглядається з позиції системного та процесного підходів. На нашу думку, обліково-аналітичне забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності необхідно розглядати з позиції системного підходу, тобто як сукупність теоретико-концептуальних, організаційно-методичних та інформаційних елементів, що забезпечує комплексний і безперервний процес формування ефективної підсистеми обліку та аналізу. Метою обліково-аналітичного забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності є генерування та забезпечення керівництва необхідною інформацією щодо процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності для цілей подальшого прийняття управлінських рішень.

Погоджуючись із Р.П. Юзвою, варто зазначити, що система обліково-аналітичного забезпечення складається із двох підсистем: підсистеми обліку та підсистеми аналізу [27]. Система обліково-аналітичного забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності виконує три функції: інформаційну, облікову, аналітичну. За допомогою бухгалтерського обліку керівництво підприємства отримує достовірну, своєчасну, точну та актуальну інформацію про операції з об'єктами інтелектуальної власності, що являє собою інформаційне обліково-аналітичне забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Завдяки швидкому та якісному обміну інформацією між різними департаментами підприємства шляхом переробки облікової інформації на аналітичну стає можливим проведення достовірного розрахунку показників ефективності комерціалізації об'єктів інтелектуальної

власності, оцінки впливу різних факторів на його стан, відслідковування динаміки та структури показників доходів та витрат комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Із розвитком інституційного підходу в економічній науці виникли такі нові об'єкти обліку як інтелектуальний та людський капітали, трансакційні витрати, що зумовлює необхідність розроблення методики їх відображення у системі обліку. На підтвердження цього В.М. Жук сформулював «правила гри» та нові завдання обліку, а саме: законодавчо-регуляторні, методологічні, методичні та з формування професії [8, с. 103]. Завдяки цьому змінюються традиційні концепції обліку (принципи обліку, методика формування звітності, підходи до створення регламентів), які потребують узгодження на законодавчому рівні, що полягає у формуванні принципово нового підходу до регламентації системи обліку та звітності, узгодженні з вимогами податкового законодавства, перейманні досвіду зарубіжних країн із розвинутою економікою.

Структура інституційного забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності складається із формального (законодавчих та нормативних актів, інституцій), неформального (норми і правила у вигляді традицій, освіти, галузевої належності) та організаційно-інфраструктурного підґрунтя (сукупності елементів і відносин, які призначені для підтримання та забезпечення процесів комерційного використання об'єктів інтелектуальної власності).

Зважаючи на це, інституційне забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності є обов'язковим елементом у системі обліково-аналітичного забезпечення цього процесу.

З цією метою розроблено комплексну обліково-аналітичну систему комерціалізації ОІВ, яка базується на розгляді комерціалізації ОІВ як поетапного процесу (рис. 1). Запропонована обліково-аналітична система відображає сукупність теоретичних, організаційно-методичних, інформаційних елементів як комплексний і безперервний процес формування ефективних підсистем обліку та аналізу. Відтак, на формування системи обліково-аналітичного забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності впливають:

– інформаційне забезпечення (для підсистеми обліку: первинні документи, реєстри синтетичного і аналітичного обліку, звітність, нормативно-правова, методична, організаційна, технічна інформація; для підсистеми аналізу: облікова інформація, планова інформація, аналітичні розрахунки, прогнозна та зведена аналітична інформація);

– методичне забезпечення (для підсистеми обліку: елементи методу бухгалтерського обліку (документування, інвентаризація, оцінка,

калькуляція, бухгалтерські рахунки, подвійний запис, баланс, звітність); для підсистеми аналізу: загальнонаукові, економіко-логічна, економіко-математичні методи);

– організаційне забезпечення, тобто обрана стратегія комерціалізації на підприємстві (підвищення рівня капіталізації підприємства шляхом залучення нематеріальних активів в господарський оборот; використання ОІВ у власному виробництві, а також передавання майнових прав (ліцензування)), належність комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності до основного чи неосновного виду діяльності, вид об'єкта інтелектуальної власності, що комерціалізується;

– інституціональне забезпечення (формальне інституційне забезпечення (формальні інститути, формальні інституції), неформальне інституційне забезпечення, організаційно-інфраструктурне забезпечення).

Розроблена комплексна обліково-аналітична система комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, в основу якої покладено системно-орієнтований підхід, що базується на взаємозв'язку та ієрархії елементів підсистем обліку й аналізу, формує підґрунтя для розробки організаційно-методичних засад обліку та аналізу об'єктів інтелектуальної власності, залучених в економічний оборот. Використання такої системи орієнтоване на запити користувачів інформації для генерування стратегічних, тактичних та оперативних управлінських рішень, пов'язаних з оцінкою ефективності реалізації бізнес-проектів у сфері інноваційної діяльності.

Висновки. Інформаційна підтримка обґрунтування управлінських рішень підприємствами інноваційного сектора економіки базується на налагодженому процесі взаємообміну даними між усіма підрозділами підприємства. Досягнути цього можливо шляхом розробки обліково-аналітичної системи комерціалізації ОІВ, під якою пропонується розуміти взаємодію управлінських підсистем (обліку та аналізу) шляхом взаємообміну інформаційними потоками, що дозволяє контролювати досягнення підприємством стратегічної цілі щодо комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності

Запропонована система обліково-аналітичного забезпечення комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності складається із сукупності теоретико-концептуальних, організаційно-методичних та інформаційних елементів, забезпечує комплексний і безперервний процес формування ефективної підсистеми обліку та аналізу. При цьому бухгалтерський облік генерує обліково-інформаційне забезпечення необхідних показників, що будуть використані в аналізі процесу комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності з метою подальшого прийняття управлінських рішень.

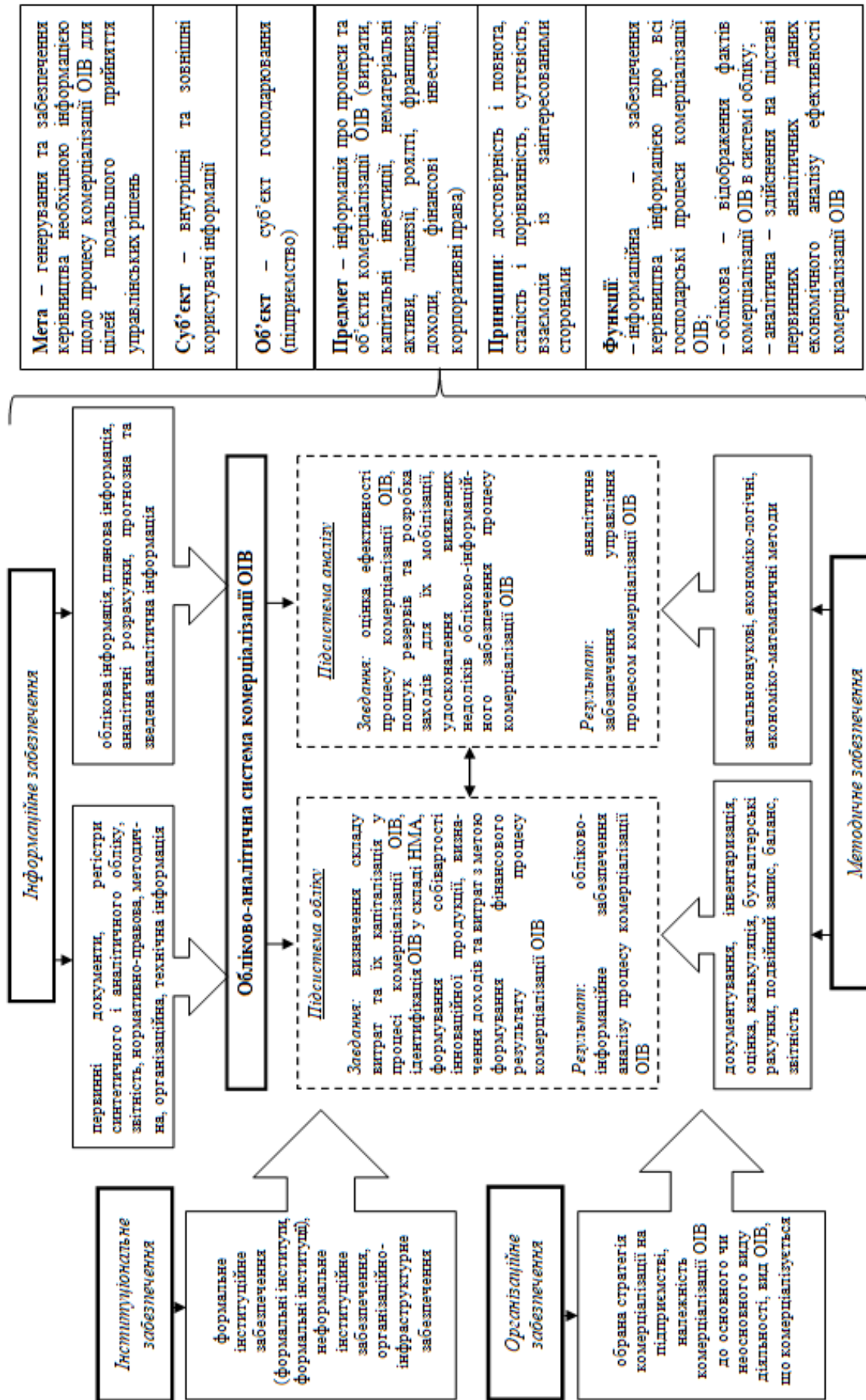

Рис. 1. Обліково-аналітична система комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності
Джерело: розроблено авторами.

4 Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2012 р. № 72. Офіційний вісник України. 2013. № 19. С. 97.
2. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XI. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 47. Ст. 646.
3. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 36. Ст. 266.
4. Братчук Л. М. Інноваційна діяльність: теоретико-методологічні підходи до формування об'єкта обліку. *Економіка АПК*. 2016. № 10. С. 59–65
5. Брик Г. В. Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної діяльності сільськогосподарських підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 4. С. 905-910. URL: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/181.pdf>
6. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». Вид. 2-е, доп. і перероб. Житомир, 2000. 640 с.
7. Дідух Д. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційною діяльністю підприємства: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук: 08.00.09. Київ, 2015. 23 с.
8. Жук В. М. Інституціональне забезпечення розвитку бухгалтерського обліку в Україні. *Фінанси України*. 2010. № 11. С. 101–110.
9. Жук В. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки: монографія. К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки» УААН, 2009. 648 с.
10. Загородній А. Г. Консолідація обліково-аналітичної інформації. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*: збірник наукових праць; відповідальний редактор О. Є. Кузьмін. Львів. 2012. С. 92-99.
11. Вірченко В. В. Інтелектуальна власність: теоретичні витоки та економічні імперативи розвитку: монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 488 с.
12. Камінська Т. Г. Обліково-аналітичний процес: його зміст стадії. *Науковий вісник НАУ*. 2002. Вип. 50. С. 313–318.
13. Корягін М. В., Куцик П. О. Концептуальний розвиток методології бухгалтерського обліку: монографія. Львів: ЛКА, 2015. 239 с.
14. Лабунська С. В., Курган Н. В. Формування обліково-аналітичного забезпечення інноваційного розвитку підприємства: монографія. Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. 247 с.
15. Левик І. С. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2017. № 862. С. 145–154.
16. Макарович В. К. Обліково-аналітичне забезпечення управління ризиками факторингового бізнесу: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук: 08.00.09. Житомир, 2015. 20 с.
17. Пилипенко А. А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства. Харків: Вид-во ХНЕУ, 2007. 276 с.
18. Пушкар М. С., Щирба М. Т. Теорія і практика формування облікової політики: монографія. Тернопіль: Видавництво «Карт-бланш», 2010. 260 с.
19. Сирцева, С. В. Методичні підходи до формування обліково-аналітичного забезпечення системи управління аграрними підприємствами. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2015. Вип. 2. Том 1. С. 85-93.
20. Сльозко Т. М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 304 с.
21. Теорія бухгалтерського обліку: монографія / Л.В. Нападовська та ін.; за заг. ред. Л. В. Нападовської. Київ: Київ. Нац. торг. – екон. Ун-т, 2008. 735 с.
22. Швець В. Є. Розвиток обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання в Україні: монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 448 с.
23. Шелест В. С. Обліково-аналітичне забезпечення управління нематеріальними активами: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09. Київ, 2014. 20 с.
24. Шигун М. М. Розвиток теорії та методології моделювання системи бухгалтерського обліку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: 08.00.09. Київ, 2010. 36 с.
25. Шпак В. А. Організація бухгалтерського обліку: Концептуальний підхід: монографія. Київ: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. 312 с.
26. Штангрет А. М. Процес здійснення обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємства. *Наукові записки*. 2015. № 1(50). С. 15-22.
27. Юзва Р. П. Обліково-аналітичне забезпечення управління діяльністю підприємств спиртової промисловості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук спец.: 08.00.09. Тернопіль, 2011. 20 с.
28. PwC's Innovation Benchmark Report. URL: <https://www.pwc.com/us/en/services/consulting/innovation-benchmark-findings.html>
29. The 2018 Global Innovation 1000 study. Investigating trends at the world's 1000 largest corporate R&D spenders. URL: <https://www.strategyand.pwc.com/innovation1000#GlobalKeyFindingsTabs1|VisualTabs3>

4 References

1. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (07.02.2012). Nacionaljne polozhennja (standart) bukhghaltersjkoغو obliku 1 «Zagaljni vymoghy do finansovoji zvitnosti» [National accounting standard 1 “General requirements for financial statements”]. In *Oficijnyj visnyk Ukrainy*, 2013, (19), 97.
2. Verkhovna Rada Ukrainy. (18.09.1991). Pro investycijnu dijajlnistj: Zakon Ukrainy [Investment activity: Law of Ukraine]. In *Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrainy*, 1991, (47), 646.
3. Verkhovna Rada Ukrainy. (04.07.2002) Pro innovacijnu dijajlnistj: Zakon Ukrainy [On innovative activity: Law of Ukraine]. In *Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrainy*, 2002, (36), 266.

4. Bratchuk, L. M. (2016). Innovacijna dijalnijstj: teoretyko-metodologhichni pidkhody do formuvannja objekta obliku [Innovative activity: theoretical and methodological approaches to accounting object formation]. *Ekonomika APK*, (10), 59–65.
5. Bryk, Gh. V. (2016). Oblikovo-analitychne zabezpechennja innovacijnoji dijalnijnosti siljsjkoghospodarsjkykh pidpryjemstv [Accounting and analytical provision of innovative activity of agricultural enterprises]. *Ghlobaljni ta nacionaljni problemy ekonomiky*, (4), 905-910. Retrieved from <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/181.pdf>
6. Butynecj, F. F. (2000). Teorija bukhghaltersjkogho obliku [Accounting Theory] (2nd edition). Zhytomyr: Ruta.
7. Didukh, D. M. (2015). *Oblikovo-analitychne zabezpechennja upravlinnja innovacijnoju dijalnijstju pidpryjemstva* [Oblikovo-analitychne zabezpechennja upravlinnja innovacijnoju dijalnijstju pidpryjemstva] (Dissertation abstract). Kyiv: Natsionalna akademiia statystyky, obliku ta audytu.
8. Zhuk, V. M. (2010). Instytucionaljne zabezpechennja rozvytku bukhghaltersjkogho obliku v Ukrajinii [Institutional provision for accounting development in Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, (11), 101–110.
9. Zhuk, V. M. (2009). Konceptcija rozvytku bukhghaltersjkogho obliku v aghrarnomu sektori ekonomiky [Concept of accounting development in agricultural sector of economy]. Kyiv: NNC «Instytut aghrarnoji ekonomiky» UAAN.
10. Zaghorodnij, A. Gh. (2012). Konsolidacija oblikovo-analitychnoji informaciji [Consolidation of accounting and analytical information]. In *Menedzhment ta pidpryjemnyctvo v Ukrajinii: etapy stanovlennja i problemy rozvytku* (pp. 92-99). Lviv.
11. Virchenko, V. V. (2018). Intelektualjna vlasnistj: teoretychni vytoky ta ekonomichni imperatyvy rozvytku [Intellectual property: theoretical origins and economic imperatives of development]. Kyiv: Vydavnyctvo Lira-K.
12. Kaminsjka, T. Gh. (2002). Oblikovo-analitychnyj proces: jogho zmist stadiji [Accounting and analytical process: its content stage]. *Naukovyj visnyk NAU*, (50), 313–318.
13. Korjaghin, M. V., & Kucyk, P. O. (2015). *Konceptualnij rozvytok metodologhiji bukhghaltersjkogho obliku* [Conceptual development of accounting methodology]. Lviv: LKA.
14. Labunsjka, S. V., & Kurgan, N. V. (2013). *Formuvannja oblikovo-analitychnogho zabezpechennja innovacijnogho rozvytku pidpryjemstva* [Formation of accounting and analytical support of innovative development of the enterprise]. Kharkiv: Vyd. KhNEU.
15. Levyk, I. S. (2017). Teoretychni aspekty formuvannja oblikovo-analitychnogho zabezpechennja strategichnogho rozvytku pidpryjemstv [Theoretical aspects of the formation of accounting and analytical support of strategic development of enterprises]. *Visnyk Nacionaljnogho universytetu «Ljvivs'jka politehnika»*. Serija: *Menedzhment ta pidpryjemnyctvo v Ukrajinii: etapy stanovlennja i problemy rozvytku*, (862), 145–154.
16. Makarovych, V. K. (2015). *Oblikovo-analitychne zabezpechennja upravlinnja ryzkamy faktorynghovogho biznesu* [Accounting and analytical provision of risk management of factoring business] (Dissertation abstract). Zhytomyr: Zhytomyrskyi derzhavnyi tekhnologhichni universytet.
17. Pylypenko, A. A. (2007). *Orghanizacija oblikovo-analitychnogho zabezpechennja strategichnogho rozvytku pidpryjemstva* [Organization of accounting and analytical provision of strategic development of the enterprise]. Kharkiv: Vyd-vo KhNEU.
18. Pushkar, M. S., & Shhyrba, M. T. (2010). *Teorija i praktyka formuvannja oblikovoji polityky* [The theory and practice of accounting policies]. Ternopil: Vydavnyctvo «Kart-blansh».
19. Syrceva, S. V. (2015). Metodychni pidkhody do formuvannja oblikovo-analitychnogho zabezpechennja systemy upravlinnja aghrarnomy pidpryjemstvamy [Methodical approaches to the formation of accounting and analytical support of the agricultural enterprise management system]. *Visnyk aghrarnoji nauky Prychornomorja*, (2), Vol. 1, 85-93.
20. Sljzoko, T. M. (2013). *Bukhghaltersjkij oblik v umovakh instyucijnykh peretvorenj: teorija i praktyka* [Accounting in Institutional Transformation: Theory and Practice]. Kyiv: Centr uchbovoji literatury.
21. Napadovs'jka, L. V. et al. (2008). *Teorija bukhghaltersjkogho obliku* [The theory of accounting]. Kyiv: (Kyivskyi natsionalnyi torhovelo-ekonomichniyi universytet).
22. Shvecj, V. Je. (2010). Rozvytok oblikovo-analitychnykh system subjektiv ghospodarjuvannja v Ukrajinii [Development of accounting and analytical systems of business entities in Ukraine]. Lviv: Vydavnychyj centr LNU imeni Ivana Franka.
23. Shelest, V. S. (2014). *Oblikovo-analitychne zabezpechennja upravlinnja nematerialjnomy aktyvamy* [Accounting and analytical provision for the management of intangible assets] (Dissertation abstract). Kyiv: Kyivskyi natsionalnyi ekonomichniyi universytet imeni Vadyma Hetmana.
24. Shyghun, M. M. (2010). *Rozvytok teoriji ta metodologhiji modeljuvannja systemy bukhghaltersjkogho obliku* [Development of theory and methodology of accounting system modeling] (Dissertation abstract). Kyiv: Derzhavna akademiia statystyky, obliku ta audytu.
25. Shpak, V. A. (2011). *Orghanizacija bukhghaltersjkogho obliku: Konceptualnij pidkhid* [Accounting Organization: A Conceptual Approach]. Kyiv: Biznes Media Konsal'tyng.
26. Shtanghret, A. M. (2015). Proces zdijsnennja oblikovo-analitychnogho zabezpechennja upravlinnja ekonomichnoju bezpekoju pidpryjemstva [The process of implementation of accounting and analytical management of economic security of the enterprise]. *Naukovi zapysky*, 1(50), 15-22.
27. Juzva, R. P. (2011). *Oblikovo-analitychne zabezpechennja upravlinnja dijalnijstju pidpryjemstv spyrtovoji promyslovosti* [Accounting and analytical provision for the activity management of the enterprises of the alcohol industry] (Dissertation abstract). Ternopil: Ternopilskyi natsionalnyi ekonomichniyi universytet.
28. PwC's Innovation Benchmark Report. Retrieved from <https://www.pwc.com/us/en/services/consulting/innovation-benchmark-findings.html>
29. The 2018 Global Innovation 1000 study. Investigating trends at the world's 1000 largest corporate R&D spenders. Retrieved from <https://www.strategyand.pwc.com/innovation1000#GlobalKeyFindingsTabs1|VisualTabs3>